

ПРО ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ПЕДАГОГІЧНОЇ ЛОГІСТИКИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

Артеменко В.М., к.і.н.,
директор Інституту заочно-дистанційної освіти
Полтавський університет економіки і торгівлі
contacts@informatics.org.ua

Проблеми педагогічної логістики дистанційної освіти зумовлені початковим етапом та динамічними темпами поширення цієї форми навчання на вітчизняному освітньому просторі. Особливо актуальним є вирішення тих з них, що стосуються організації навчального процесу та інших складових педагогічної логістики впровадження дистанційних технологій у денній, заочній і, власне, дистанційній формах навчання.

Як відомо, на більшість питань цього ряду у діючому Положенні про дистанційне навчання та його новому проекті відповідей немає. Це справляє негативний вплив на впровадження дистанційної форми навчання, яка зараз поширена лише у семи ВНЗ країни, і відносить її у поза внормоване поле освітньої діяльності.

Ці ж проблеми стримують впровадження дистанційних технологій і в денній та заочній формах навчання, подальший розвиток яких буде полягати у зростаючій дистанційній складовій. Не зважаючи на те, що ця тенденція розвитку освітньої діяльності у передових університетах світу вже давно формалізована, насамперед, завдяки реальній університетській демократії, в українських вишах дистанційне навчання є лише допоміжним ресурсом, який не має формального статусу і не може замінити будь-яку складову навчального процесу, що підлягає централізованому ліцензуванню та акредитації. На жаль і в проектах нового закону про вищу освіту та положення про дистанційне навчання знайти чіткі орієнтири розв'язання цієї проблеми неможливо.

Вже зараз головним джерелом знань студентів у кращих університетах країни стали інформаційні ресурси електронних бібліотек та глобальних мереж. Як відзначається багатьма вченими та видавцями уже в найближчі роки «електронні книги» відчутно потіснять традиційні паперові видання... і споживачі перейдуть на використання електронних версій навчальної і наукової літератури. Все більшого поширення набуває e-mail-спілкування студентів з викладачами при виконанні курсових і дипломних робіт (проектів), з'явилися дистанційні технології контролю знань, результати якого формуються в автоматичному режимі. Проте на нормах навантаження викладачів і забезпечення студентів навчальною літературою це аж ніяк не позначилося. Ніхто не наважується змінити нормативи часу на керівництво курсовими і дипломними роботами (проектами) і норму «паперового» забезпечення навчання – «один підручник на трьох студентів». Також замість розробки дистанційних курсів зусилля викладачів переважно спрямовуються на розробку паперових навчально-методичних посібників, методичних рекомендацій тощо, наукова і навчальна інформативність яких у порівнянні з дистанційними курсами є значно нижчою.

Очевидно, що вже зараз потрібно переглянути співвідношення дистанційних та очних технологій у денному і заочному навчанні, обсяги і норми часу на проведення його основних видів та складових елементів навчальної діяльності викладачів і студентів. Особливої уваги заслуговує тема переорієнтації викладачів на розробку дистанційних курсів. Зрозуміло, що такі зміни потребують не тільки аналізу цих процесів вченими-педагогами і організаторами дистанційного навчання, а й перегляду нормативних вимог до змісту освіти, в яких слід врахувати динамічно зростаючу складову дистанційного навчання.

Актуальність розв'язання названих та інших питань логістики навчального процесу у денній, заочній та дистанційній формах навчання є надзвичайно гострою проблемою. Її гострота зумовлюється тим, що консервування досягнень радянської педагогіки в освіті епохи інформаційного суспільства вже має гальмівний вплив не тільки на розвиток вищої школи, а й країни в цілому.

Електронні засоби та дистанційні технології для навчання протягом життя : тези доповідей
VIII Міжнародної науково-методичної конференції, м. Суми, 15–16 листопада 2012 р. –
Суми : Сумський державний університет, 2012. – С. 23-24.